

Täysistunto

Tiistai 18.3.2025 klo 14.00—20.42

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 3 luvun 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 174/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 5/2025 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Nurminen.

Keskustelu

16.59 **Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kun tulin kiireellä tuolta, niin hyvä, että juuri kerkesin.

Mutta tänään me tosiaan käsittelemme tätä lakia hedelmöityshoitojen Kela-korvauksista. Tosiaan me esitämme, että tämä lakiehdotus hylätään, ja esitämme myös lausumaehdotuksia, jotka on monisteena jaettu tänne — nämä esitykset heti alkuun.

Me kuulimme tästä hyvin laajan asiantuntijakuulemisen, ja meidän kuulemisen perusteella ilmeni ongelma myös tämän esityksen yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Muun muassa Sakslin otti kantaa, että tämä pitää selvittää. Perustuslakivaliokuntahan otti äänestyspäätöksen jälkeen kantaa tähän ja totesi, että sinällään hallitus voi tämän säätää, mutta ongelmiakin tässä on.

Tässä hallituksen esityksessä on nyt arvioitu, että näihin hedelmöityshoitoihin kohdistetaan kahden ja puolen miljoonan euron kustannukset. Me valiokunnassa esitimme, että mikäli tämä Kela-korvausmalli toteutetaan, niin se pitäisi toteuttaa yhdenvertaisesti kaikille perhemuodoille, ja esitimme tähän 800 000:n lisärahoitusta, jolla oltaisiin voitu turvata kaikkien parien perhehaaveet ja sitä kautta mahdollisuus saada näitä Kela-korvauksia.

Tässä hallitus on rajannut tämän Kela-korvauksen niin, että täytyy todentaa sairausperusteet, että on mahdollista saada tämä Kela-korvaus. Tästä me kuulumme muun muassa Kelaa, ja valiokunnan mietinnössä on hyvin tuotu esille sitä, millä tavalla Kela edellyttää tämän sairausperusteen todentamista lääkärin kautta, jolloin syntyy oikeus tähän Kela-korvaukseen. Mutta me sosiaalidemokraatit näimme, että tämä olisi pitänyt ulottaa myös muihin kuin sairausperusteisiin, niin sanottuihin sosiaalisiin perusteisiin, joiden mukaan julkisella puolella jo toimitaan. Esimerkiksi naisparien olisi mahdollista saada lahjaluovutuksia ja sitä kautta päästä Kela-korvausten piiriin, ja nimenomaan tässä oli julkisella puolella ruuhkaa, ja yksityistä sektoria olisi tarvittu auttamaan julkista puolta nimenomaan näitten perheiden kohdalla. Surullista oli, että tämä ei hallituspuolueille käynyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Käsittelen tätä asiaa seuraavassa puheenvuorossani paremmin, mutta halusin jo nyt tulla esittämään tämän ehdotuksen hylkäämistä ja näitä lausumaehdotuksia.

17.02 Maaret Castrén kok: Arvoisa puhemies! Hallitus etsii toimenpiteitä, jotka vaikuttavat positiivisesti syntyvyyteen, joka on Suomessa Pohjoismaiden alhaisin. Hedelmöityshoitojen avulla meillä syntyy noin viisi prosenttia lapsista. On tietysti erittäin hienoa, että nyt tähän valinnanvapauteen eli vanhemmuutta toivovien tahtotilaan olla yksityisellä puolella annetaan hallituksen toimesta hiukan tukea. On olemassa jopa ryhmä naisia, jotka eivät tällä hetkellä saa julkiselta puolelta näitä hoitoja — naiset, jotka ovat täyttäneet jo sen 40 vuotta — eli tässä annetaan mahdollisuuksia vielä hiukan useammalle.

Perustuslakivaliokunta ei nähnyt tässä ehdotetussa sääntelyssä mitään syrjintää seksuaalisen suuntautumisen perusteella, koska tässä on tämä sairausperustainen kriteeri. Lääketieteellinen arviohan tehdään aina yhdenvertaisesti, ja Kelalla on sitten omat kriteerinsä, jotka perustuvat osin tähän lääkärin arvioon. On hyvin valitettavaa, että mediassa toimittajat ovat nähneet tässä sellaisia ongelmia, joita oikeasti ei ole olemassa, ja ovat ne myös aivan väärällä tavalla esittäneet. Tässä todellakaan ei syrjitä seksuaalista suuntautumista.

Kuten valiokunnassa olemme keskusteluissa itsekkin todenneet, toivomme, että tämä palveluvalikoimaneuvosto, joka tällä hetkellä tekee töitä lisääntymislainsäädännön puitteissa, tekisi työtänsä toivottavasti oikeasti kiireellä, jolloin saataisiin myös tähän sosiaaliseen kysymykseen mahdollisesti sieltä ohjenuoraa, jolla sitten voidaan edelleen tätä lainsäädäntöä jatkossa kehittää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Merinen.

17.05 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin kannatan edustaja Nurmisen lausumia.

Sitten itse mietin nyt tässä, että tämän käsittelyn aikana on ollut tosi mielenkiintoinen keskustelu tuolla valiokunnassa. On yleisesti puhuttu Kela-korvauksista paljon, ja ehkä omassa puheenvuorossani haluaisin puhua siitä, että tässä hallituksen esityksessä on hirmu moneen kertaan mainittu semmoinen prosentti, josta me ollaan puhuttu myös valiokunnassa, kuin että 40 prosenttia tulee korvauksena. Tämähän ei vastaa nyt sitä todellista loppu tulemaa sitten, kun ihminen tai pariskunta hakeutuu näihin hoitoihin. Tämä korvaa tiettyjä osia siitä hoidosta. Loppupeleissä sitten kuitenkin jää aika paljon maksettavaa, mikä on tietysti ymmärrettävää.

Me paljon juteltiin siitä, että näitä hoitoja on myös julkisella puolella, ja vertailtiin niihin. Minua aina huolestaa, kun mennään yksityisen kanssa. Ensinnäkin täytyy sanoa, että tämä on minun mielestäni sitten loppupeleissä kuitenkin, kun tässä on miettinyt, ihan positiivinenkin juttu, että tätäkin puolta parannetaan, mutta aina semmoinen pieni huoli herää sitten kuitenkin siitä, nousevatko yksityisen puolen terveydenhuollossa hinnat. Meillä on paljon aika tuorettakin tutkimusta. [Kim Berg vei puhujalle paperin] — Tuohon ilmestyi hieno lappu, minä sanon sen kohta. [Naurua] — Meillä on paljon ihan tuoretta tietoa näistä Kela-korvauksista, ja kun niitä on nostettu, niin yritykset ovat nostaneet myös hintoja. Me ei nyt saatu tähän lakiin, tähän mietintöön minkäänlaista hintakattoa, mikä olisi ollut omasta mielestäni tosi tärkeää, koska nämä hoidot ovat tosi arvokkaita. Puhutaan siitä, että yksi hoitokierros voi olla vaikka 5 000 euroa, ja se ei yleensä riitä. Kun voi olla, että tarvitaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

vaikka kolme kertaa, niin se kulu voi olla 10 000—20 000 euroa. Positiivinen juttu on se, että siihen kuitenkin jonkinlainen korotus tulee.

Otan myöhemmin vielä puheenvuoron, mutta sanon tähän loppuun, etten unohda, että tässä lapulla lukee näin: ”Kannatan myös edustaja Nurmisen hylkäysehdotusta.” [Naurua] — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

17.07 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! On hyvä, että selkisi, mitkä esitykset on tehty ja mitä on kannatettu.

Hallituksen esityksen keskeinen tavoite on edistää syntyvyyttä ja keventää julkisen terveydenhuollon taakkaa mahdollistamalla hedelmöityshoitojen osittainen sairaanhoitokorvaus yksityisellä sektorilla. Tämä tavoite on kuitenkin ristiriidassa sen kanssa, että julkisen terveydenhuollon hedelmöityshoidoista valtaosa kohdistuu juuri niille ryhmille, jotka jäisivät esityksen mukaisen Kela-korvauksen ulkopuolelle. Tällä hetkellä 70 prosenttia julkisessa terveydenhuollossa tehtävistä lahjasoluhoidoista annetaan itsellisille naisille ja 25 prosenttia naispareille. Julkisella sektorilla lahjasoluhoidojen jonot ovat tällä hetkellä noin vuodesta puoleentoista vuoteen, mikä osoittaa, että kysyntä ylittää tarjonnan ja moni joutuu siirtymään yksityisen sektorin palveluiden piiriin.

Hallituksen esityksessä ei kuitenkaan tarjota tälle asiakasryhmälle minkäänlaista tukea, vaikka sen ensisijainen tavoite on nimenomaan lisätä syntyvyyttä ja helpottaa julkisen sektorin kuormitusta. Hallituksen esitys rajoittaa sairaanhoitokorvaukset vain lääketieteelliseen syyhyn perustuviin hoitoihin ja asettaa naisparit ja itselliset naiset epäedulliseen asemaan verrattuna mies-naispareihin, sillä heidän lapsettomuutensa ei useinkaan ole lääketieteellistä. Tämä näennäisen neutraali rajausta johtaa välilliseen syrjintään, jota hallituksen esitys ei perustele millään hyväksyttävällä tavalla.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä seksuaalinen suuntautuminen on tunnustettu yhdeksi niistä syrjintäperusteista, joissa valtion harkintamarginaali on erityisen kapea ja vain hyvin painavat syyt voivat oikeuttaa eriarvoiseen kohteluun. Hallituksen esitys ei täytä tätä vaatimusta. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että sairausvakuutuslain muutos ei ehtinyt valmisteluun tällä kertaa, mutta se ei ole hyväksyttävä peruste syrjivän lain säätämiseksi. Lakiesityksen valmisteluajan rajallisuus ei poista tarvetta turvata yhdenvertaisuus ja ihmisoikeuksien kunnioitus. Esityksen perustelu on erityisen ongelmallinen, koska esitys rikkoo nykyisen yhdenvertaisen tilanteen, jossa julkiset ja yksityiset hedelmöityshoidot ovat olleet kaikkien saatavilla samalla kustannusrakenteella. Esityksen myötä naisparit ja itselliset naiset joutuisivat eriarvoiseen asemaan.

Sairausperusteisuuden vaatimus ei ole pelkästään syrjivä vaan myös epäjohdonmukainen suhteessa sairausvakuutuslain muuhun logiikkaan. Nykyisen lain mukaan korvauksia myönnetään ilman lääketieteellistä diagnoosia raskauden ja synnytyksen osalta, eikä sairausperusteisuutta ole edellytetty myöskään esimerkiksi äitiyden tai vanhemmuuden aikana maksettaville korvauksille.

Samoin eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys HE 195, jossa ehdotetaan, että suuhygienistin ja fysioterapeutin hoitokäynnit olisivat Kela-korvattavia ilman lääkärin lähetettä ja ilman sairausperustetta. Hedelmöityshoitojen jättäminen tämän laajennuksen ulkopuolelle on epäjohdonmukaista ja asettaa epäasiallisen rajan lasten hankkimista tukevien palveluiden ja muiden terveydenhuollon korvausten välille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Eduskunnan oikeusasiamies on valiokunnalle antamassaan lausunnossa todennut, että hallituksen esitys palauttaisi hedelmöityshoitojen osalta syrjivän käytännön, joka aiemmin poistettiin hallinto-oikeuden päätöksellä vuonna 2019. Tällöin oikeus määräsi julkiset klinikat tarjoamaan hedelmöityshoitoja naispareille ja itsellisille naisille yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Sairausperusteisuuden vaatimus voi johtaa myös tarpeettomiin tutkimuksiin. 25 prosentin hedelmöityshoidoista lapsettomuuden syy jää täysin tuntemattomaksi. Tämä tarkoittaa, että naisparit ja itselliset naiset voivat joutua läpikäymään tarpeettomia tutkimuksia vain täyttäkseen korvauskriteerit, ja resurssien kohdentamisesta tässä salissa on viime aikoina muutenkin puhuttu paljon. Sosiaali- ja terveysministeriön lisäselvitys osoittaa, että yksityisten hedelmöityshoitojen Kela-korvausten laajentaminen naispareille ja itsellisille naisille olisi taloudellisesti vähäinen kustannuserä. Hedelmöityshoitojen kustannukset ovat erittäin pienet verrattuna siihen, että hoitojen avulla syntynyt lapsi maksaa itsensä kahdeksan- ja puolikertaisesti takaisin.

Edellä esitetyn perusteella teen vastalauseen 2 mukaisen lausumaesityksen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

17.13 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! On valitettavaa, että tämä hallituksen esitys jättää nyt hedelmöityshoitojen ulkopuolelle itselliset naiset ja naisparit [Pia Sillanpää: Eikä jätä!] eikä tarjoa heille tukea, vaikka esityksen tarkoitus on lisätä syntyvyyttä ja keventää ruuhkautuneita julkisen sektorin palveluita. Tätä syrjintää ei hallituksen esityksessä millään muotoa riittävästi perustella, kuten edustaja Hopsu hyvin omassa puheenvuorossaan perusteli. Erittäin raskauttavaa on se, että tämä esitys rikkoo nykyisen yhdenvertaisen tilanteen.

Kannatan edustaja Hopsun tekemää lausumaesitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

17.13 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa puhemies! Nyt käsittelemme hedelmöityshoitoja ja lapsettomuushoitoja. Nyt sitten on tulossa tähän Kela-korvausta sairausperusteisesti. Minusta tämä on hyvä asia, että tällainen tulee ja tähän tulee näitä lisäkorvauksia. Lapsettomuuden hoito on monessa perheessä erittäin kipeä asia, ja se on hieno asia, että tähän nyt tulee parannusta. Sitä tosiaan on monessa perheessä varmasti toivottu.

Ja siitä, tarvitaanko yksityistä ja julkista terveydenhuoltoa: tarvitaan varmasti molempia. Nythän on myös tulossa hyviä asioita. Kela-korvausta lisätään myös yksityiselle puolelle suuhygienistijuttuihin ja myös fysioterapiaan.

Mutta tämä lapsettomuushoitoasia on kyllä todella tärkeä, odotettu ja kaivattu, ja iso kiitos hallitukselle siitä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

17.14 **Aino-Kaisa Pekonen vas:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen syntyvyys on historiallisen alhaista, ja yhä useampi tarvitsee hedelmöityshoitoja. Jos hallitus todella haluaa edistää syntyvyyttä, niin sen tulisi tehdä se yhdenvertaisesti — ei tällaisella esityksellä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

joka syrjii monimuotoisia perheitä ja heikentää myös julkista terveydenhuoltoa. Jokaisen vauvan pitää olla tervetullut maailmaan.

Tämä hallituksen esitys rajaa hedelmöityshoitojen Kela-korvaukset vain sairausperusteisesti tehtäviin hoitoihin, ja se tarkoittaa sitä, että samaa sukupuolta olevat parit ja itselliset naiset jäävät ilman tukea, ellei lapsettomuudelle ole lääketieteellistä syytä. Tämä on syrjivää eikä edistä yhdenvertaisuutta.

Myös perustuslakivaliokunnassa jätetty eriyvä mielipide on todennut, että hallituksen linjaus on ongelmallinen perusoikeuksien ja ihmisoikeussopimusten näkökulmasta. Hedelmöityshoidot ovat yhä liian kalliita kaikille perheille, jotka näitä hoitoja tarvitsevat. Meidän pitää tukea jokaista perhettä toivotun lapsiluvun saavuttamisessa riippumatta perhe muodosta.

Arvoisa puhemies! En pidä tätä hallituksen esitystä oikeudenmukaisena. Siksi kannatankin edustaja Nurmisen esitystä lakiesityksen hylkäämisestä.

Olen myös sitä mieltä, että hallituksen pitää kiirehtiä valmistelua, jossa myös sosiaalisista syistä tehtävät hedelmöityshoidot olisivat korvausten piirissä. Lisäksi näiden korvausten vaikutuksia on seurattava tarkasti, ja on myöskin varmistettava, että ne kohdentuisivat oikeudenmukaisesti.

Puhemies! Syntyvyyttä ei edistetä eriarvoistamalla ihmisiä ja heikentämällä julkisia palveluja. Nyt tarvitaan sellaisia päätöksiä, jotka tukevat kaikkia perheitä yhdenvertaisesti. Sen vuoksi en voi hyväksyä tätä esitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen.

17.16 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa puhemies! Hallitus julkaisi viime vuoden puolella 20 ehdotusta lapsihaaveiden toteuttamiseksi -muistion, jossa haetaan yhteiskunnallisesti keinoja lapsihaaveiden toteuttamiseksi. Kuten kuvasta näkyy, omalta osaltani tämä haave on toteutumassa, ja vielä hyvin luonnollisesti, mutta kaikilla ei ole yhtä onnellinen tilanne. [Puhuja asettaa kätensä vatsan päälle] Yhteiskunnallisesti on tärkeää toimia monipuolisesti syntyvyyden ja lapsimyönteisyyden edistämiseksi.

Hallituksen esittämä malli yksityisen terveydenhuollon hedelmöityshoitojen korvattavuudesta ei edistä yhdenvertaisesti erilaisten perhetyyppien mahdollisuuksia saavuttaa toivottu lapsiluku. Hedelmöityshoidon korvattavuus vain sairauden perusteella jättää samaa sukupuolta olevat pariskunnat ja itselliset naiset ilman korvausta, ellei lapsettomuus johdu sairaudesta. Niin sanotusti sosiaalisista syistä johtuva lapsettomuus ei riittäisi korvauksen perusteeksi. Tätä esitystä voi pitää syrjivänä, samaa sukupuolta olevien parien ja itsellisten naisten syrjintänä.

Syntyvyyden edistämisen ja eri perhemuotojen yhdenvertaisen kohtelun vuoksi sairausvakuutuslakia tulisi muuttaa siten, että hedelmöittyminen lisittäisiin sairausvakuutuslaissa korvausperusteeksi sairauden, raskauden ja synnytyksen rinnalle, jolloin sairaanhoitokorvausta voisi saada myös muusta syystä kuin sairaudesta johtuvista hedelmöityshoidoista. Itse asiassa julkisessa terveydenhuollossa hedelmöityshoidoissa ei ole vuodesta 2019 lähtien ylipäätään eroteltu lääketieteellistä tai sosiaalista syytä, mikä on mahdollistanut lahjasoluhoidot naispareille ja yksin lasta toivoville naisille. Suurin osa julkisen terveydenhuollon lahjasoluhoidoihin hakeutuvista on itsellisesti lasta toivovia naisia ja ei-heterosuhteessa eläviä pareja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Toivottavasti hallituksen esitys kaatuu ja hallitus tekisi esityksiä, jotka aidosti toteuttavat lapsihaaveita yhteiskunnassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Valtola.

17.19 Oskari Valtola kok: Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen tarkoitus on lisätä lapsia Suomeen, lisätä syntyvyyttä ja lähettää viesti ihmisille, että me haluamme lisää lapsia Suomeen. Siksi kun tätä keskustelua kuuntelee, muistelee sitä, että edellisellä hallituskaudella Marinin hallitus poisti hedelmöityshoitojen Kela-korvaukset ja näin lähetin täysin päinvastaisen viestin.

Tämän esityksen muotoon on yksinkertainen syy, eli kun sairastuvuudesta korvataan vain sairauden aiheuttamia kustannuksia, niin tällöin myös korvaukset hedelmöityshoidoista edellyttävät lääketieteellistä syytä hedelmöityshoitojen aloittamiseksi. Sinällänsä perhemuodolla tai seksuaalisella suuntautumisella ei ole esityksen mukaan mitään vaikutusta tähän, miten tämä lääketieteellinen syy arvioidaan. Aivan samalla tavalla mies-naispari ei ole oikeutettu tähän korvaukseen, jos siellä ei ole sairautta raskaaksi tuleamattomuuden taustalla. Perustuslakivaliokunta kiinnitti tosiaan huomiota siihen, että ehdotetussa säätelyssä oikeutta korvaukseen ei erotella seksuaalisen suuntautumisen perusteella. Yksityisten hoitojen korvattavuutta koskevassa asiayhteydessä ei tutkimusten ja hoitojen korvattavuuden liittäminen sairausperusteisuuteen myöskään ole mielivaltaista eivätkä erot muodostu kohtuuttomiksi.

Pitää ottaa huomioon, että tämä hoitojen rakenne, että meillä on julkisella puolella vuodesta 2019 alkaen saatu hoitoja sosiaalisilla perusteilla, johtaa myös siihen, että todennäköisesti nämä nais-naisparit tai itselliset naiset ovat käyneet näitä hoitoja läpi, ja jos siellä ei sitten ole onnistunut, niin sehän on jo sairausperuste, jolla näitä Kela-korvauksia voidaan hedelmöityshoitoihin myöntää.

Edustaja Merinen kommentoi näitä kustannuksia. Käytännössä vuonna 22 hedelmöityshoitojen korvausprosentti oli noin 12,8 prosenttia korvauksen perusteena olevista kuluista, ja nyt kun tämä kaksi ja puoli miljoonaa euroa tähän on varattu, niin korvaus tulee olemaan noin 40 prosenttia korvauksen perusteena olevista kustannuksista, ei siis koko hoitojen kustannuksista. Tämä pitää ottaa huomioon.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

17.22 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Muistuttelen vähän salia asioista, mistä puhuin osittain jo viime viikollakin, kun tätä käsiteltiin ensimmäisen kerran täällä.

Jos heteroparilla, naisparilla tai itsellisellä naisella täyttyy sairausperuste, he ovat aivan samalla tavalla jokainen oikeutettuja Kela-korvaukseen hedelmöityshoidoissa. Ketään ei syrjitä seksuaalisen suuntautumisen perusteella, vaan jokainen sairausperusteen täyttävä saa täysin saman oikeuden Kela-korvaukseen.

Heteropari voi hakeutua lapsettomuustutkimuksiin vuoden yrittämisen jälkeen tai jos naisella tai miehellä on todettu lapsettomuutta aiheuttava perussairaus. Esimerkiksi naispari tai itsellinen nainen voi hakeutua tutkimuksiin ja hoitoihin 12 kuukauden koti-inseminatioiden jälkeen, kun ovulaatioita on seurattu varmennetuilla ovulaatiotestein. Myös hedelmöityshoidot katsotaan raskausrityksiksi ja neljä terveydenhuollossa tehtyä inseminatiota lasketaan tähän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta onkin todennut, että eri perhemuodoissa elävien henkilöiden hedelmättömyyden lääketieteellinen arviointi tehdään yhdenvertaisesti erottelematta henkilöitä seksuaalisen suuntautumisen perusteella. Avaan vielä näin kättilönäkin sitä, miksi on hyvä asia, että myös naispareja ja itsellisiä naisia koskee samalla tavalla tämä sairausperustevaatimus ja sama 12 kuukauden raskaudenyrittämisperuste kuin heteroparejakin. On jokaisen naisen ja sikiön etu, jos nainen onnistuu tulemaan raskaaksi perinteisen yhdynnän kautta tai koti-inseminaatioiden kautta verrattuna lääketieteellisiin hedelmöityshoitoihin, joissa riskit sekä äidille että sikiölle ovat aivan eri luokkaa kuin näissä spontaaneissa raskaaksi tuloissa.

Ihmettelen kyllä sitä, kuinka pitkälle vihervasemmistopuolueet ovat valmiita menemään tämän muunnellun totuuden puhumisessa politiikan nimissä tämän asian kohdalla. Miten te oikeutatte sen, että te luotte nyt aivan väärän kuvan naispareille ja itsellisille naisille siitä, saavatko he Kela-korvausta hedelmöityshoidoista vai eivät? Miten te voitte väittää näille lasta toivoville, että he eivät saa Kela-korvausta, kun tosiasia on, että he saavat sitä aivan samoilla kriteereillä kuin heteroparitkin? Voin myös kysyä toisen kysymyksen: jos naisparit tai itselliset naiset saisivat tämän korvauksen heti ilman tätä 12 kuukauden yrittämistä ja sairausperustetta, niin eikö se olisi silloin syrjivää heteropareja kohtaan? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Castrén.

17.25 Maaret Castrén kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Sillanpää todella hienosti jo toi esille muutaman omista kohdistani eli juuri sen, että kyllä ne keinohedelmöityshoidot ovat niin rankkoja, että uskoisin, että joka ikinen nainen ensin haluaa kokeilla näitä kehoja vähemmän kuormittavia hoitomuotoja, jolloin todellakin pikkuhiljaa sitten täytyvät myös ne Kelan kriteerit, jotka on jo sopeutettu aikaisemmasta 12 inseminaatiosta neljään, koska tämä on inhimillisempää.

Olisin vielä sanonut tästä hylkäysesityksestä sen verran, että minä ymmärrän, että Marinin hallituksen aikana Kela-korvaukset poistettiin näiltä henkilöiltä. Nyt sitten kun me olemme tuomassa niitä takaisin ja tätä ehdotusta halutaan hylätä, niin onko hylkäysperiaate reilu, koska nythän sillä hylkäysehdoituksella viedään myös niiltä, joilla on se sairaus pohjana tälle korvaukselle, mahdollisuus saada tätä etua, joka ei ole kovin merkittävä. Niin kuin edustaja Merinen jo sanoi, se ei ole 40 prosenttia kaikista kustannuksista. Tässä mietinnössä on ihan euromääräisiä korvaussummia lueteltu, koska ne eivät ole potilaille prosentuaalisia vaan ne ovat euromääräisiä summia, jotka ovat tiedossa silloin, kun hän haakeutuu tähän hoitoon. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

17.27 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty hyvää keskustelua näistä hedelmöityshoidoista, ja ehkä haluan vielä vähän avata myös sosiaalidemokraattien näkemystä tähän asiaan ja sitä, minkä takia tässä kohti esitämme tämän hallituksen esityksen hylkäämistä. Me katsomme tätä asiaa hyvin vahvasti tasa-arvo- ja ihmisoikeusnäkökulmasta. Me näemme, että kaikilla perhemuodoilla pitäisi olla yhtäläiset ja samanlaiset oikeudet saada Kela-korvausta, mikäli he toivovat saavansa lapsen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Tässä on mielestäni ehkä erikoistakin, että te piilottelette sitä tosiasiaa, mikä tässä taustalla on, ja se tosiasia on se, että te ette halua naispareille ja itsellisille perhettä ja lasta yrittäville Kela-korvausta ulottaa. [Anne Rintamäki: Ei pidä paikkaansa! — Pia Sillanpää: Ei pidä paikkaansa!] Suora lainaus, Helsingin Sanomat 29.11.2024: ”Päivi Räsänen ei hyväksy sitä, että naisparit ja itselliset henkilöt voisivat saada Kela-korvausta yksityisessä terveydenhuollossa tehdyistä lapsettomuushoidoista.” Me tiedämme, että hallituksen sisällä oli painetta, että mikäli tämä olisi ulotettu myös naispareille ja itsellisille niin että sosiaalisin syin hedelmöityshoitoja saisi samoilla pelisäännöillä kuin julkisella puolella, niin te ette olisi esittäneet ja vieneet tätä esitystä maaliin, koska kynnyskysymys hallitukselle oli, että naisparit ja itselliset ihmiset eivät saisi Kela-korvausta niin helposti vaan se ulotettaisiin mahdollisimman kauas heidän ulottumattomiinsa. Mielestäni tämä pitää nostaa tässä keskustelussa esille. Olisin toivonut, että erityisesti te kokoomuslaiset olisitte laittaneet hanttiin tälle taantumukselliselle ja eriarvoistavalle politiikalle.

On totta, että perustuslakivaliokunta antoi mandaatin, että te voitte tämän lakiesityksen säätää, mutta se antoi sen hyvin erikoisessa valossa siinä suhteessa, että se oli äänestyspäätös. Hyvin monet asiantuntijat näkivät, että tämä esitys on perustuslain vastainen. Se, minä takia me olemme hylkäämässä tämän, on se, että tämä kohdistuu moniin vähemmistöryhmiin ja lähtökohtaisesti lain tulisi olla yhdenvertainen kaikille perhemuodoille. Kun te säädätte sellaista lainsäädäntöä, jolla näytetään, että nämä perheet ovat arvokkaampia kuin toiset, niin se ei ole sellainen symbolinen ele ja sellaista lainsäädäntöä, jota me lainsäätäjinä voimme olla tukemassa. Haluan vielä teroittaa teille, että tämä on se pohjimmainen ajatus, jonka takia me emme hyväksy tätä, ja olemme myös äärettömän pettyneitä kokoomukseen, että te edistätte näin taantumuksellista ja konservatiivista politiikkaa tässä ajassa. Olisin toivonut teiltä suoraselkäisyyttä sen suhteen, että myös muut, yhä useammat perhemuodot olisi ulotettu Kela-korvauksen piiriin.

Mistään rahallisesta summasta tässä ei ole kyse. Tähän on varattu kaksi ja puoli miljoonaa, ja jos tähän 800 000 olisi lisätty, niin valiokunnan saaman selvityksen mukaan vuonna 2022 lahjasiittiöillä tehdyillä hoitomäärillä sekä arvioitujen sairauserusteisten hedelmöityshoitojen korvaustaksojen perusteella kokonaiskustannusten arvioidaan olevan vain 800 000 euroa. Eli hyvin pienellä rahasummalla olisimme voineet tehdä kaikille tasa-arvoisemman ja yhdenvertaisemman lainsäädännön, jonka perusteella lain edessä kaikki perhemuodot olisivat yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia. Sen takia me olemme surullisia, että tähän hallitus ei ryhtynyt.

Arvoisa puhemies! Mielestäni edustaja Castrén hyvin toi esille nämä korvausprosentit, eli kuten täällä toinen kokoomuksen edustaja kertoi tästä 40 prosentista, niin sehän ei tosiasiallinen korvausprosentti ole, mutta Castrén jo hyvin oikaisikin tämän väittämän äsken. Mielestäni se oli ihan perusteltua tässä sanoa, niin ettei jää sitten väärä kuva ihmisille, jotka kuuntelevat tätä.

Arvoisa puhemies! Tässä nämä sosiaalidemokraattien arviot tähän hallituksen esitykseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen.

17.32 **Minna Reijonen ps:** Arvoisa puhemies! Nyt tosiaan käsitellään lapsettomuushoitojen Kela-korvausta yksityiselle puolelle ja näitä hedelmöityshoitoja, ja näen kyllä todella ikävänä sen, että SDP ei haluaisi hyväksyä tätä lakia. Tämä nimenomaan on tasapuolinen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

niin kuin edustaja Sillanpää tuossa kertoi. Hän on toiminut aikaisemmin myös kättilönä, eli hän on tosiaan ihan asiantuntija näihin monenlaisiin asioihin. Näen todella ikävänä, että tätä ei olla hyväksymässä, kun tämä nimenomaan on tasapuolinen ja se kohtelee kaikkia samalla tavalla. Mutta jos me hyväksytään se SDP:n esitys, niin sehän nimenomaan ei ole tasapuolinen. Toivoisin, että edustaja Sillanpää käyttää vaikka uudelleen puheenvuoron ja että ihmiset malttavat nyt kuunnella täällä salissa, mitä tämä oikeasti tarkoittaa, kun nyt tuntuu, että tämä ei mennyt ihan kaikille niin perille kuin olisi pitänyt mennä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Valtola.

17.33 Oskari Valtola kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Nurmisen analyysi kokoomuksen kannoista ei pidä paikkaansa. Tämä lakiesitys on tuotu tässä muodossa eduskunnan käsittelyyn, ja valiokunta on sen käsitellyt sen takia, että toisessa muodossa tämän vieminen eteenpäin olisi vaatinut sairausvakuutuslain isompaa muuttamista, ja siihen ei tosiaan hallituksen esityksenkään mukaan ollut aikaa. Ainakin minuun ovat henkilökohtaisesti monet naiset olleet yhteydessä ja pyytäneet, että hyväksykää tämä lakiesitys mahdollisimman nopeasti, että he pääsevät eteenpäin hedelmöityshoidoissa, ja että tämä on tärkeää viedä eteenpäin.

Tämä on tasa-arvoinen esitys. Se ei aseta itsellisiä naisia, nais-naispareja tai mies-naispareja millään tavalla eriarvoiseen asemaan. Kaikkia kohdellaan samalla tavalla, kun sitä sairausperustetta määritellään. Perustuslakivaliokunta on tämän todennut, ja se on tuonne meidän mietintöön kirjattu.

Sitten mitä tulee tähän korvattavuuteen, niin ainakin itse ihan selkeästi sanoin, miten sairausvakuutuslain korvattavuusasioissa on, että siellä ovat aina korvauksen perusteena olevat kustannukset. Kaikkia tutkimuksia ei käytännössä missään, tai hyvinkään monessa asiassa, korvata, vaan tässäkin korvataan ne tietyt, jotka ovat korvauksen perusteena olevia kustannuksia, ja niistä korvataan noin 40 prosenttia. Meidän mietinnössä on hyvin avattu kokonaiskustannukset näille hoidoille.

Kun täällä vielä kommentoitiin sitä, että tämä nyt heikentäisi merkittävästi julkista sektoria, niin tämä nyt ei pidä paikkaansa. Niin kuin ollaan kuultu, julkinen sektori hoitaa oman puolensa, ja tämä ei ole niin merkittävä asia, että se vaikuttaisi laajasti hedelmöityshoitojen saatavuuteen julkisella sektorilla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

17.36 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ihan muutamaan asiaan kommentoin äskeiselle kokoomuksen edustajalle.

Julkisella puolella nimenomaan itsellisten ja naisparien osalta on ollut ruuhkaa, muuten ei ole ollut. He olisivat nimenomaan toivoneet, että tätä olisi saatu laajennettua sinne Kelakorvauspuolelle myös näitten lahjasiittiöiden osalta, ja siitä näkökulmasta nimenomaan julkisen sektorin puolelta toive oli, että tätä olisi voitu laajentaa.

Lisäksi puhutte kyllä hyvin täsmällisesti tästä 40 prosentista, mutta kuten tiedätte, jos tässä kerrotaan niin, tämä on myös harhaanjohtavaa. Kun kerroitte, että valiokunnan mietinnössä kerrotaan todelliset kustannukset, niin toivoisin, että voisitte ne tässä ihan avoimesti myös ihmisille ja kuulijoille avata ja referoida, että jos puhutaan useiden tuhansien hedelmöityshoitokokonaisuudesta, kuinka paljon prosentuaalisesti tästä ihminen sitten saa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

korvausta. Toivon, että sieltä mietinnöstä kerrotte, että jos kokonaiskustannukset ovat vaikka 5 000—6 000 euroa, niin onko tästä 40 prosenttia korvausperuste vai onko se vain muutamia satasia. Tähän toivoisin, että voisitte vielä täsmentää.

Sitten sanoitte, että tämä olisi vaatinut sairausvakuutuslain laajempaa muuttamista. Seuraavassa esityksessä me käsittelemme fysioterapeuttien ja suuhygienistien suoravastaanottoa. Ei ole enää sairausperustetta. Kela-korvaus määräytyy suoravastaanottona. Kyllä seuraavassa esityksessä se on mahdollinen, mutta kun oli kyse tasa-arvoisista perheen perustamisen mahdollisuuksista, niin yhtäkkiä tulikin vastaan se, että lakia ei voi muuttaa. Mielestäni tätäkin faktaa silmällä pitäen argumentti ei ole ehkä kovin järkevä, tai voitte itse vetää omat johtopäätökset, jos seuraavassa esityksessä, jota me käsittelemme yhdessä tämän kanssa, tämä asia ei ollut ongelma.

No sitten, edustaja Reijonen, toivoisin nyt vielä, että menisitte vielä konkretiaan tässä yhdenvertaisuuden palopuheessanne. On totta, että mikäli ihmisellä tai perheellä on sairautteen liittyvä asia, jonka takia hän ei pysty saamaan lasta tietyistä seikoista johtuen, jotka lääkärin kanssa katsotaan, niin hän saa Kela-korvauksen. Mutta mikä tosiasiallinen mahdollisuus on esimerkiksi itsellisellä naisella [Puhemies koputtaa] tai esimerkiksi naisparilla: 12 kuukautta kestävät inseminaatiokerrat, ovulaatiotestit, todentaminen? [Puhemies koputtaa] Kyllähän tämä tosiasiallisesti on erittäin haasteellista, ja sen takia olisi pitänyt lisätä näitä sosiaalisia perusteita näiden perheiden osalta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Valtola, vastauspuheenvuoro.

17.40 **Oskari Valtola kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunta on saanut selvityksen näistä kustannuksista, ja ehdotettujen muutosten jälkeen sairausvakuutuksen korvaus esimerkiksi 500 euron inseminaatiohoidosta olisi noin 183 euroa, kun se vuonna 22 oli 52 euroa 50 senttiä. Noin 4 000 euron koeputkihedelmöityksen osalta korvaus olisi arviolta yhteensä 782 euroa, kun vuonna 22 se oli 287 euroa. Tässä nämä ovat, eli 40 prosenttia korvauksen alaisista kustannuksista korvataan. [Ilmari Nurminen: Korvauksen alaisista!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

17.40 **Pia Sillanpää ps:** Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Valtola hyvin kertoikin edustaja Nurmiselle näitä summia, mitä näistä hoidoista Kela-korvauksia saa. Minä viime viikolla tosissaan vielä laskin näitä prosenttiosuuksia, kun sieltä demareista väitettiin viime viikollakin virheellisesti, mitä nämä prosentit tällä hetkellä olisivat. Tämä 183 euron korvaus 500 euron inseminaatiohoidoista on noin 36 prosenttia, vähän reilu, ja kun 4 000 euron koeputkihedelmöityksen osalta se korvaus on 782 euroa, niin se on reilu 19 prosenttia. Ja Valtola tässä hyvin avasi, mistä se 40 prosenttia siihen tulee.

Hedelmöityshoidoitan yleensäkin ovat tosi arvokkaita. Itse ajattelen, että on tosi hyvä, että näitä nyt lähdetään tukemaan kuitenkin jollain tavalla verrattuna siihen, miten Marinin hallitus nämä poisti kokonaan edellisellä kaudella. Joka tapauksessahan nyt nämä korvausprosentit ovat huomattavasti isommat kuin mitä ne olivat silloin ennen kuin te niitä poistitte.

Mutta olisin esittänyt uudestaan tämän kysymyksen edustaja Nurmiselle ja kaikille muille teille siellä, jotka väitätte tätä muunneltua totuutta nyt naispareille ja itsellisille nai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

sille, että heidän perheensä eivät olisi yhtä arvokkaita tälle hallitukselle kuin muut, esimerkiksi heteroparit. Tämähän ei pidä paikkaansa. Miten te voisitte väittää näille lasta toivoville ihmisille, naisille, että he eivät saa sitä Kela-korvausta, vaikka he saavat sen ihan samoin perustein kuin heteroparitkin?

Minä ymmärrän edustaja Nurmisen huolen siitä, että aivan yhtä helppoahan se raskauden yrittäminen ei ole kuin mitä heteropareilla ja naispareilla, mutta olen kuitenkin käsittänyt, että spermaa pystyy ostamaan ja koti-inseminaatioyrityksiä pystyy tekemään. Tosiaan olen samaa mieltä siitä, että se ei aivan yhtä helppoa ole ja että siinä on omat haasteensa, mutta sitten päästään myös vähän semmoiseenkin kysymykseen, että mitä kaikkea yhteiskunnan pitää tehdä toisten eteen. Myös itse voi tehdä jonkunlaista yritystä sen eteen, että saa sen spontaanin raskauden aikaiseksi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

17.43 **Anne Rintamäki ps:** Arvoisa puhemies! Kun kuuntelin edustaja Nurmisen puhetta, niin tuntui siltä, että joko minä olen ymmärtänyt tämän lakimuutoksen aivan väärin tai sitten joku puhuu tässä salissa muunneltua totuutta. Tämän hallituksen tavoitteena on saada Suomessa syntyvyys nousuun. Lapsen saaminen ei ole koskaan itsestänselvyyttä, vaan se on aina suuri lahja. Heidät, jotka eivät onnistu perinteisin menetelmin, autetaan alkuun mahdollisuuksien mukaan.

Viime hallituskaudella nykyinen oppositio poisti korvattavuuden hedelmöityshoidoista. Nyt kun tämä hallitus on korjaamassa asian, teidän mielestänne tulipalo on väärin sammutettu. Haluan muistuttaa myös omalta osaltani, että toisin kuin oppositio väittää, tämä lakimuutos ei ole syrjivä vaan oikeudenmukainen, koska tässä on kyse sairauden perusteella korvattavasta hoidosta, eli suomeksi: sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen mietintö on kirjoitettu yhdenvertaisuuden näkökulmasta, kun kaikilla korvausten saajilla hedelmättömyys on sairausperusteinen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

17.44 **Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa puhemies! Olemme käsitelleet nyt tätä jo pitkään. Ehkä vielä tarttuisin tähän kokoomuksen ja erityisesti perussuomalaisen argumentointiin ja yritän nyt vielä vääntää rautalangasta sen ajatuksen, minkä takia itse pidän tätä epätasa-arvoisena. Se, että julkisella puolella naisparit ja itselliset saavat sosiaalisin perustein oikeuden näihin palveluihin ja perheen perustamiseen helpommin kuin että heidän täytyy todistaa, että he täyttävät tämän sairausperusteen, on se epäoikeudenmukaisuuden ydin. En oikein ymmärtänyt, kun te tässä sanoitte itsellisille ja naispareille, että heidän nyt vain pitää yrittää ja pystyä todistamaan se, ja kun he tarpeeksi yrittävät ja pystyvät todistamaan sen — kuten täällä mietinnössä kerrotaan, että 12 kuukauden aikana erilaisilla ovulaatiotesteillä, ja kerrotaan näistä hankkimismuodoista, joihin te kannustitte itsellisiä ja naispareja — niin he ovat oikeutettuja tähän Kela-korvaukseen. Tätä pidän lähtökohtaisesti epäoikeudenmukaisena siitä näkökulmasta, että mielestäni kaikilla perheillä ja pareilla pitää olla mahdollisuus mahdollisimman helposti lähteä rakentamaan ja saamaan perhettä. Pidämme ongelmallisena sitä, että tämä lähtökohtaisesti, jo rakenteellisesti syrji tiettyjä perhemuotoja, jotka ovat oikeutettuja julkiselle puolelle, jossa on jonoa, ja julkinen puoli toivoisi, että tähän pystyttäisiin saamaan yksityisellä apua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Palaan vielä tähän edustaja Päivi Räsäsen Helsingin Sanomien kannanottoon, jossa hän totesi, että hän ei hyväksy sitä, että naisparit ja itselliset henkilöt voisivat saada Kela-korvausta yksityisessä terveydenhuollossa tehdyistä lapsettomuushoidoista — Helsingin Sanomat 29.11.2024, lain käsittely oli tällöin vaiheessa. Me tiedämme, että todellisuudessa hallituksen liikkumatila oli se, että näille perhemuodoille tätä Kela-korvausta ei haluttu ulottaa vaan se haluttiin laittaa mahdollisimman ulottumattomiin. Olisin toivonut, että te olisitte tämän täällä avoimesti kertoneet.

Sen takia: me sosiaalidemokraatit emme hyväksy sellaista lainsäädäntöä, joka asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää, vastauspuheenvuoro.

17.47 Pia Sillanpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä kerran: tämä esitys on yhdenvertainen kaikille perhemuodoille, heteropareille, nais-naispareille ja itsellisille naisille. En ymmärrä, miten rautalangasta se pitäisi väentää, että se menisi perille.

Edustaja Räsäsen puheisiin en ota sen kummemmin kantaa, kun hän ei ole täällä itse paikalla, mutta tässä esityksessä nimenomaan nyt on tehty selväksi se, että samat säännöt koskevat heteropareja, nais-naispareja ja itsellisiä naisia. Ja se 12 kuukautta spontaania kotiyrittämistä tai lääketieteellisiä inseminaatioita terveydenhuollossa tekee sen, että saa sen sairausperusteen, jos ei ole onnistunut tulemaan raskaaksi.

Edustaja Nurminen, vielä kerran: On hyvä asia myös niille nais-naispareille ja itsellisille naisille, että he yrittävät spontaanisti raskautta ennen niitä lääketieteellisiä hoitoja, koska riskit ovat pienemmät spontaanissa raskaudessa kuin niissä lääketieteellisissä hedelmöityshoidoissa. Tämä on kaikkien etu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Merinen.

17.48 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Tosi mielenkiinnolla olen seurannut teidän keskustelua. Itselle ehkä jäi semmoisena kysymyksenä — ottamatta kantaa juuri tähän teemaan siitä, onko tämä syrjivä vai ei — lähinnä se, että meille selvisi kuulemisessa se, että jos sosiaaliset syyt otettaisiin mukaan, niin se hinta olisi ollut 800 000 euroa. Siis jos minä jotain ymmärrän eduskunnasta tämän kahden vuoden jälkeen, niin se ei ole kovin iso raha näissä budjeteissa. Lähinnä olen miettinyt, että kun meillä koko ajan puhutaan syntyvyydestä ja Suomen tulevaisuuden ongelmista, niin tuohan ei ole hinta eikä mikään siitä, että me oltaisiin tehty samalla lailla kuin julkisella puolella. Minä ymmärrän sen, että osa puolueista vastustaa ideologisista syistä ja vetoaa erinäköisiin asioihin, mutta mietin vaikka just kokoomusta, jolta on ollut hyviä puheenvuoroja tänään. Luulisi, että tämä on teille itsestäänselvyys, että tuo ei ole kovin iso raha siitä, että saadaan vielä vähän enemmän sitä syntyvyyttä tähän maahan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

17.50 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Vielä kerran ajattelisin, että jos ne sosiaaliset syyt otettaisiin tähän lakiin mukaan heti, niin jäisi edelleen käyttämättä mahdollisuus spontaaniin raskautumiseen, jossa on se terveystieteellinen näkökulma mukana. Itse kannatan lämpimästi sitä, että kaikki lasta toivovat saavat niitä lapsia, oli sitten se perhemuoto mikä tahansa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

Mutta kyllä minun täytyy kättilönä sanoa, että minä seison täysin sen takana, että jokainen yrittäisi sen 12 kuukautta, jos ei jopa vähän pidempäänkin, spontaania raskautta, jotta säästyttäisiin ehkä lääketieteellisiltä toimenpiteiltä, missä niitä riskejä saattaa kuitenkin olla.

Minä ymmärrän myös tämän 800 000 euroa, mihin te vetoatte, että se on pieni summa, mutta tämä sama asia on kuultu tällä kaudella tämän kahden vuoden aikana, mitä ollaan täällä eduskunnassa oltu — en tiedä, kuinka monta kertaa on toistunut: tämä olisi vain miljoona, tämäkin olisi vain miljoona, tämä olisi vain 500 000 euroa, tämäkin olisi vain miljoona. Jokainen meistä ymmärtää, että nämä meidän 9 miljardin säästötkin, mitä me ollaan tehty tällä kaudella, koostuvat niistä pienistä miljoonista. Jotkut säästöt ovat sitten satoja miljoonia, jotkut jopa miljardiluokkaa. Se yhteinen kokonaisuus siinä, että me saadaan valtion talouskin kuntoon, koostuu kuitenkin siitä yhteispaketista, missä näitä pikku miljoonia on mukana. Vaikka tämä sinänsä nyt olisi vain se 800 000 euroa siihen lisää ja siinä mielessä kannatettava, niin en näe sitä kuitenkaan perusteltuna. Mutta se tärkein syy, mitä minä tässä ajan, on se terveystieteellinen näkökulma, mikä minun mielestäni pitää ottaa huomioon. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Berg.

17.51 Kim Berg sd: Arvoisa puhemies! Otan nyt itsekkin puheenvuoron tähän kokonaisuuteen, minkä suhteen tässä nyt on niin sanotusti väännetty kättä jo pidemmän aikaa. Yksi asia, mikä itseäni on tässä mietityttänyt, on se, että kun julkisessa terveydenhuollossa sosiaalisia ja lääketieteellisiä syitä ei ole kuitenkaan eroteltu enää vuosiin, niin minkä takia tämä sama periaate ei voisi koskea myös Kela-korvauksia. Se on minun mielestäni aika hyvä lähtökohta.

Toinen asia on tietenkin se, että tämä kysymyksen ei ollut täysin riidaton myöskään perustuslakivaliokunnassa, kun siellä arvioitiin tämän perustuslainmukaisuutta ja myös tätä tasa-arvokysymystä. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon kuitenkin jätettiin eriävä mielipide tästä asiasta, ja se kertoo siitä, että myöskään perustuslakivaliokunta ei ollut täysin yksimielinen siitä, onko tämä esitys riittävän tasa-arvoinen ja perustuslain mukainen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

17.53 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ehkä itse olisin halunnut tuoda esiin myös tämän julkisen terveydenhuollon hedelmöityshoitojen tilanteen, jossa suurin osa julkisen terveydenhuollon lahjasoluhoidoihin hakeutuvista on itsellisesti lasta toivovia, noin 70 prosenttia, ja ei-heterosuhteessa olevia pareja, noin 25 prosenttia. Tosiaan julkisessa terveydenhuollossa ei rajata tapauksia lääketieteellisten ja ei-lääketieteellisten, sosiaalisten, syiden perusteella.

Arvoisa rouva puhemies! Meitä edelleen häiritsee se, että me tiedämme, kuinka haastavassa tilanteessa monet ei-heterosuhteessa elävät perheet ovat, ja ne ovat kokeneet pitkään rakenteellista syrjintää. Ehkä meidän lainsäätäjien velvollisuus on huolehtia siitä, että laki on sama ja yhdenvertainen kaikille. Ja jos nyt hallitus vie... Luin näitä aikaisempia hallituspuolueiden kannanottoja, jotka on julkisuudessa esitetty, liittyen naisparien ja itsellisten perhehaaveiden Kela-korvausten torppaamiseen. Kun me tiedämme, millaisia ajatuksia hallituksen taustalla on, niin me emme hyväksy sitä, että te säädätte senkaltaista lain-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 25/2025 vp

säädäntöä, jossa tiettyjä perheitä laitetaan rakenteellisesti huonompaan ja heikompaan asemaan kuin toisia.

Tämä on se meidän ajattelun ydin. Jos te haluaisitte avoimesti kaikkia perheitä tukea ja lapsihaaveita edistää, te olisitte säätäneet yhdenmukaiset pelisäännöt kaikille perheille ja kaikille, jotka toivovat lasta, saada sen mahdollisimman helposti, mutta te ette sitä halunneet tehdä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sillanpää.

17.55 **Pia Sillanpää ps:** Arvoisa puhemies! Vielä kerran: laki on sama ja yhdenvertainen kaikille.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.